



Datum
2023-04-18
Vår referens
Agneta Persson
Projektledare
agneta.persson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Malmö stad uppmanar Sveriges regering Kraftsamla mot stigande havsnivåer - Tillsätt utredning för ny lagstiftning STK-2023-524

Sammanfattning

Malmö stads arbete med såväl förslag till Strategi för kustskydd som budgetuppdraget att samordna arbetet kring kustskydd och ökad resiliens i Malmö visar på behovet av att bedriva ett fortsatt nationellt påverkansarbete. För att åstadkomma nödvändig framdrift i klimatanpassningsarbetet behöver detta arbete ske tillsammans med andra kommuner och aktörer. Ansvarsfrågor, juridik och ekonomi behöver klargöras. Malmö och Göteborg har liknande utmaningar avseende klimatanpassning, och behov av att som kustkommuner kunna bevaras och fortsätta utvecklas. Göteborgs stad prövar i maj 2023 ett ärende om att hos regeringen tillsätta en statlig offentlig utredning för klimatanpassning, främst översvämningsrisker. Stadskontoret ser det som betydelsefullt att Malmö stad, som en del i det nationella påverkansarbetet, ställer sig bakom detta initiativ i enlighet med bifogad propå, *Malmö stad uppmanar Sveriges regering Kraftsamla mot stigande havsnivåer – Tillsätt utredning för ny lagstiftning*.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen antar propå om att uppmana regeringen att kraftsamla mot stigande havsnivåer och tillsätta en utredning för ny lagstiftning.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230424 Malmö stad uppmanar Sveriges regering Kraftsamla mot stigande havsnivåer - Tillsätt utredning för ny lagstiftning
- Förslag Propå Malmö stad uppmanar Sveriges regering Kraftsamla mot stigande havsnivåer – Tillsätt utredning för ny lagstiftning

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-04-24
Kommunstyrelsen 2023-05-17

Beslutet skickas till

Regeringskansliet
Stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden

Miljönämnden

Ärendet

Malmö stad driver flera processer som har bäring på arbetet med kustskydd och klimatanpassning. En av dessa är arbetet med att ta fram en strategi för kustskydd. Löpande dialog har skett med andra myndigheter, främst länsstyrelsen Skåne kring klimatanpassning i fysisk miljö till följd av stigande havsnivåer. Strategin planeras ingå i Malmös översiktsplan och kommer att utgöra en grund för klimatanpassningen i Malmös fysiska planering till följd av stigande havsnivåer. Förslag till *Strategi för kustskydd*, av kommunstyrelsen godkänd som remissversion (STK-2022-1380), har varit på remiss. I remissen framgår att havsnivåhöjning orsakad av klimatförändringar påverkar både ny och befintlig bebyggelse och är en stor utmaning för Malmö och andra utsatta kustkommuner. Malmö har en 43 km lång kustlinje som kommer att påverkas på olika sätt av höga havsvattenstånd. Strategins övergripande mål är att Malmö ska bevaras och utvecklas som kuststad i ett förändrat klimat, det vill säga att stadsutvecklingen behöver ske på ett långsiktigt hållbart sätt.

I Malmö stads budget för 2022, område Stadsutveckling och klimat, fick kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder samordna arbetet kring kustskydd och resiliens i Malmö, med syfte att möta framtida klimatförändringar. (STK-2022-302, uppdragsbeskrivning samt STK-2023-295, återrapport). Uppdraget inriktades på två av stadens flera pågående samhällsplanerings- och stadsutvecklingsprocesser: strategi för kustskydd samt måluppfyllelse av miljöprogrammets mål 8. Olika delmoment har utvecklats, där ett har handlat om utvecklat påverkansarbete i frågor om kustskydd och klimatanpassning. Arbetet har bland annat utmynnat i en översiktlig plan för nationell påverkan med målet att uppnå positionsförflyttningar i frågor som rör kustskydd och klimatanpassning. Utmaningar som Malmö möter i stadsutvecklingsprocessen med statliga myndigheter och lagstiftning har tydliggjorts och konkreta förslag på lösningar och budskap har tagits fram. Det handlar exempelvis om behov av förändrad lagstiftning och finansieringsmodeller som möjliggör en långsiktig fördelning av kostnader och tydliggöranden av ansvaret för Sveriges klimatanpassning. Som en del i påverkansarbetet har ett strategiskt nätverk tillsammans med 14 skånska kustkommuner och SKR, Sveriges kommuner och regioner, etablerats på initiativ av Malmö stad. Ordförande för nätverket är förvaltningsdirektören på stadsbyggnadskontoret. En arbetsgrupp med representanter från ett flertal kommuner bereder möten där bl a Trafikverket, SMHI, Lantmäteriet, Boverket bjuds in för att skapa dialog och framdrift. Fokus för nätverket är, förutom behovet av förändrad lagstiftning och finansieringsmodeller enligt ovan, även behovet av en gemensam planeringsnivå för klimatanpassning från statliga myndigheter och publika lokala klimatunderlag från myndigheten SMHI. En debattartikel, *Kraftsamla för att möta stigande havsnivåer*, publicerades i Svenska Dagbladet i december 2022. Artikeln var undertecknad av samtliga kommuner genom förvaltningschefer och kommunchefen i nätverket.

Ett annat delmoment i budgetuppdraget om kustskydd och resiliens har handlat om kunskapsutbyte och samarbete avseende nationell påverkan med andra städer. Förutom nätverket med de skånska kustkommunerna har budgetuppdraget påskyndat ett värdefullt kunskaps- och erfarenhetsutbyte med Göteborgs stad. Båda städer har identifierat positiva synergieffekter av samarbete, bland annat gemensamt nationellt påverkansarbete gentemot statliga aktörer som regering samt statliga myndigheter och verk för att uppnå bättre förutsättningar för sin klimatanpassning och stadsutveckling. Såväl kommuner, statliga verk och

de fastighetsägare som har ansvar för att skydda sin egendom behöver tydlighet avseende juridiska ansvarsfrågor, lagstiftning, finansieringsmodeller, samt nationella vägledningar som möjliggör fortsatt utveckling och bevarande av befintlig bebyggelse i kustnära städer.

En gemensam insikt från dialogerna med Göteborgs stad är att storskaliga sammanhängande skyddsåtgärder för höga havsnivåer tar tid att utveckla från tanke till byggnation, särskilt då lagstiftningen idag innebär att de fastighetsägare som har ett skyddsbehov är ansvariga för finansiering, genomförande och det långsiktiga ägandet. Komplicerade tillståndsprocesser tar tid och är resurskrävande. För att påskynda arbetet kommer Göteborgs stad i maj 2023 pröva en begäran till regeringen om att tillsätta en ny statlig offentlig utredning för klimatanpassning, främst översvämningsrisker. Malmö stad och Göteborg stad har likartade utmaningar avseende klimatanpassning, främst översvämningsrisker, och behov av att som kustkommuner kunna bevaras och fortsätta utvecklas. För båda städer, tillsammans med många andra av Sveriges kustkommuner, är ny lagstiftning nödvändig för att kunna hantera de utmaningar som ett förändrat klimat med stigande havsnivåer innebär.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret anser att Malmö stads arbete med såväl förslag till Strategi för kustskydd som budgetuppdraget att samordna arbetet kring kustskydd och ökad resiliens i Malmö visar på behovet av att bedriva ett fortsatt nationellt påverkansarbete, samt behovet av en strategisk helhet för det fortsatta arbetet. För att åstadkomma nödvändig framdrift i klimatanpassningsarbetet behöver detta arbete ske tillsammans med andra kommuner och aktörer. Utifrån arbetet kan stadskontoret, i samsyn med stadsbyggnadskontoret och fastighets- och gatukontoret, konstatera att ansvarsfrågor, juridik och ekonomi behöver klargöras. Lagstiftning behöver åstadkommas som stödjer handlingskraft, möjliggör likabehandling och som är förutsägbar. Nationell samsyn behövs kring vilken framtida syn på klimatrelaterade risker som samhällsplaneringen ska utgå ifrån.

Som en del i det nationella påverkansarbetet är det betydelsefullt att Malmö stad ställer sig bakom Göteborgs stads förslag till begäran till regeringen om ny statlig utredning för klimatanpassning, främst översvämningsrisker. Stadsbyggnadskontoret och fastighets- och gatukontoret har, i samråd med stadskontoret, tagit fram ett förslag till propå (bilaga) att överlämna till regeringen: *Förslag, Malmö stad uppmanar Sveriges regering Kraftsamla mot stigande havsnivåer – Tillsätt utredning för ny lagstiftning*. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att föreslå kommunstyrelsen beslutar att uppmana regeringen att kraftsamla mot stigande havsnivåer och tillsätta utredning för ny lagstiftning.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör